

**TØNSBERG
KOMMUNE**

– der barn ler

2025 - 2028

Strategisk næringsplan

Vedtatt 11. desember 2024

INNHALDSFORTEGNELSE

INNLEDNING.....	3
NÆRINGSPLANEN OPPSUMMERT.....	4
1 RAMMER FOR ARBEIDET.....	6
2. NÅSITUASJONEN.....	9
3. UTFORDRINGER OG MULIGHETER.....	16
4. MÅL, STRATEGI OG GJENNOMFØRING.....	25
REFERANSER	37

GODE FORUTSETNINGER FOR Å LYKKES

Det er mange fortrinn ved Tønsberg som et sted å etablere næring, og som et sted der bedriften kan vokse og utvikle seg.

Regionhovedstaden Tønsberg har et variert næringsliv, det er en høyt utdannet befolkning og en beliggenhet som gir et stort kundegrunnlag. Tønsberg har en sterk attraksjonskraft, og det er med på å gjøre Tønsberg til en av de byene som vokser mest (Prospekttonsberg.no, 2024). Det er god verdiskapning i bedriftene som er her, men det er en svak arbeidsplassutvikling. Dette til tross for at Tønsberg anses å ha gode forutsetninger for å lykkes.

Det er mye spennende som skal skje fremover, blant annet med utvikling av areal på Kaldnes, Jernbanetomten, Gulliåsen og andre områder. I tillegg vil infrastrukturen forbedres kraftig gjennom Bypakke Tønsberg-regionen og dobbeltspor fra Oslo. I tiden fremover blir det viktig å styrke næringsaktiviteten for å benytte de mulighetene som ligger fremfor oss, og det er formålet med denne planen.

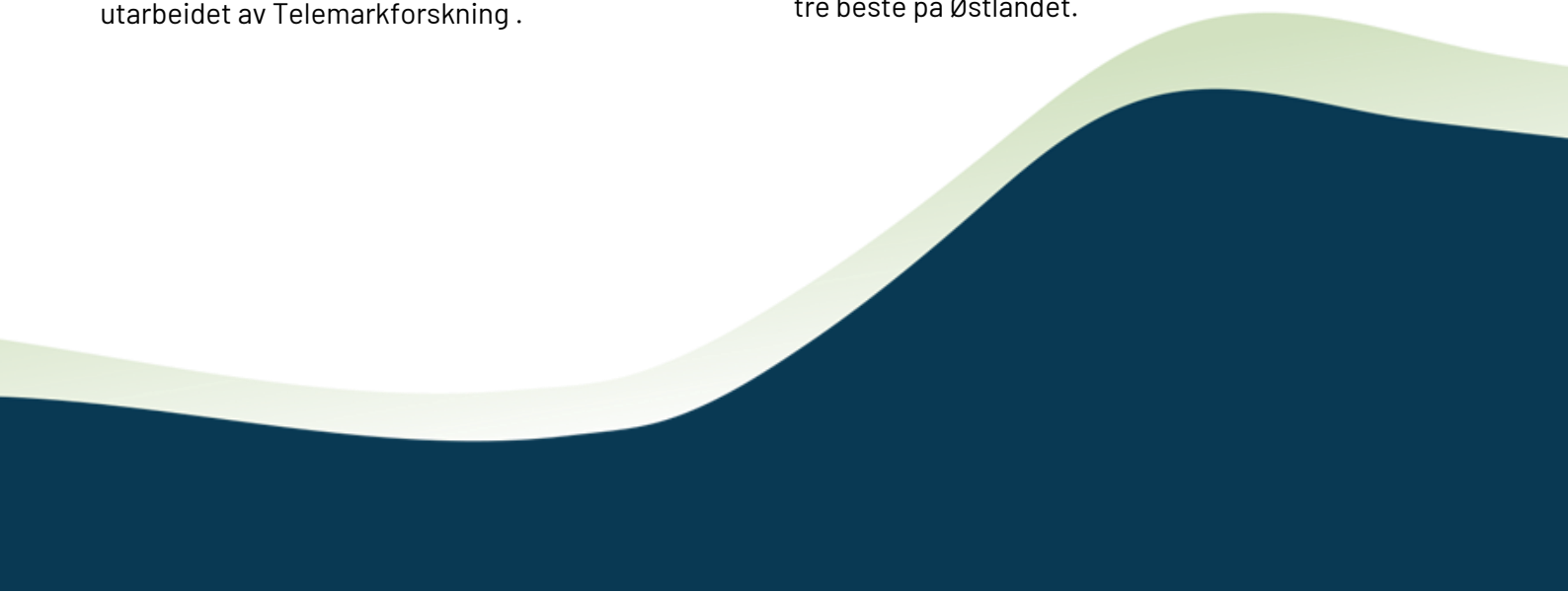
I første del er det presentert en modell som viser strategien for næringsutvikling i årene fremover, denne modellen bygger på attraktivitetsmodellen utarbeidet av Telemarkforskning .

For å lykkes med næringsarbeid i en kommune er det viktig med godt samarbeid mellom kommunen og næringslivet. I arbeidet med denne planen har det vært et samspill nettopp for å gi grobunn for en god plan. Denne prosessen beskrives i kapittel en.

Deretter beskrives næringslivet slik det er nå, og de viktigste utfordringene og mulighetene som ligger fremfor oss, med det formål å gi et felles kunnskapsbilde for de strategiske valgene.

Det er mange strukturelle drivkrefter for hva som gjør at det er nedgang eller oppgang for det lokale næringslivet. Dette er eksterne krefter som er utenfor vår makt. Telemarksforskning peker på interne krefter som i større grad kan påvirkes: Bosteds-, besøks- og næringsattraktiviteten. Dette danner utgangspunktet for de åtte prioriterte områdene i denne strategien.

Det er ambisiøse målsettinger som ligger i planen. Vi har en ambisjon om å utvikle regionen til å bli blant de tre beste på Østlandet.

NÆRINGSPLANEN KORT OPPSUMMERT

I likhet med den tidligere næringsplanen (Tønsberg kommune, 2017) er det også i denne planen tatt tak i de mest sentrale faktorene for et områdes utvikling og næringsattraktivitet: **Arbeidsplasser, bosetting og besøksattraktivitet.** I tillegg har begrepet omdømme fortsatt fått betydelig plass. For kontinuitet i arbeidet er målsetningene også de samme:

Visjon:

I Tønsberg skal vi fremme varig, inkluderende og bærekraftig næringsliv, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Kort sikt:

Bedre næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet enn Fredrikstad, Hamar og Drammen i 2025-2028.

Bedre besøksattraktivitet gjennom å gjøre Tønsberg og Færder til et helårlig reisemål med profesjonalitet og verdiskaping på linje med de beste i Norge.*

Lang sikt:

*Topp 3 på Østlandet** når det gjelder prosentvis vekst i tilflytting og arbeidsplasser i perioden 2025- 2033. Antall arbeidsplasser skal minimum samsvare med det behovet befolkningsveksten krever.*

Måltall for næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet hentes fra regionalanalyse.no.

** Målet er vedtatt i felles besøksstrategi for Færder og Tønsberg (Tønsberg kommune, 2019).*

***Østlandet - Innlandet, Akershus, Oslo, Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark.*

Strategiske satsningsområder for måloppnåelse:

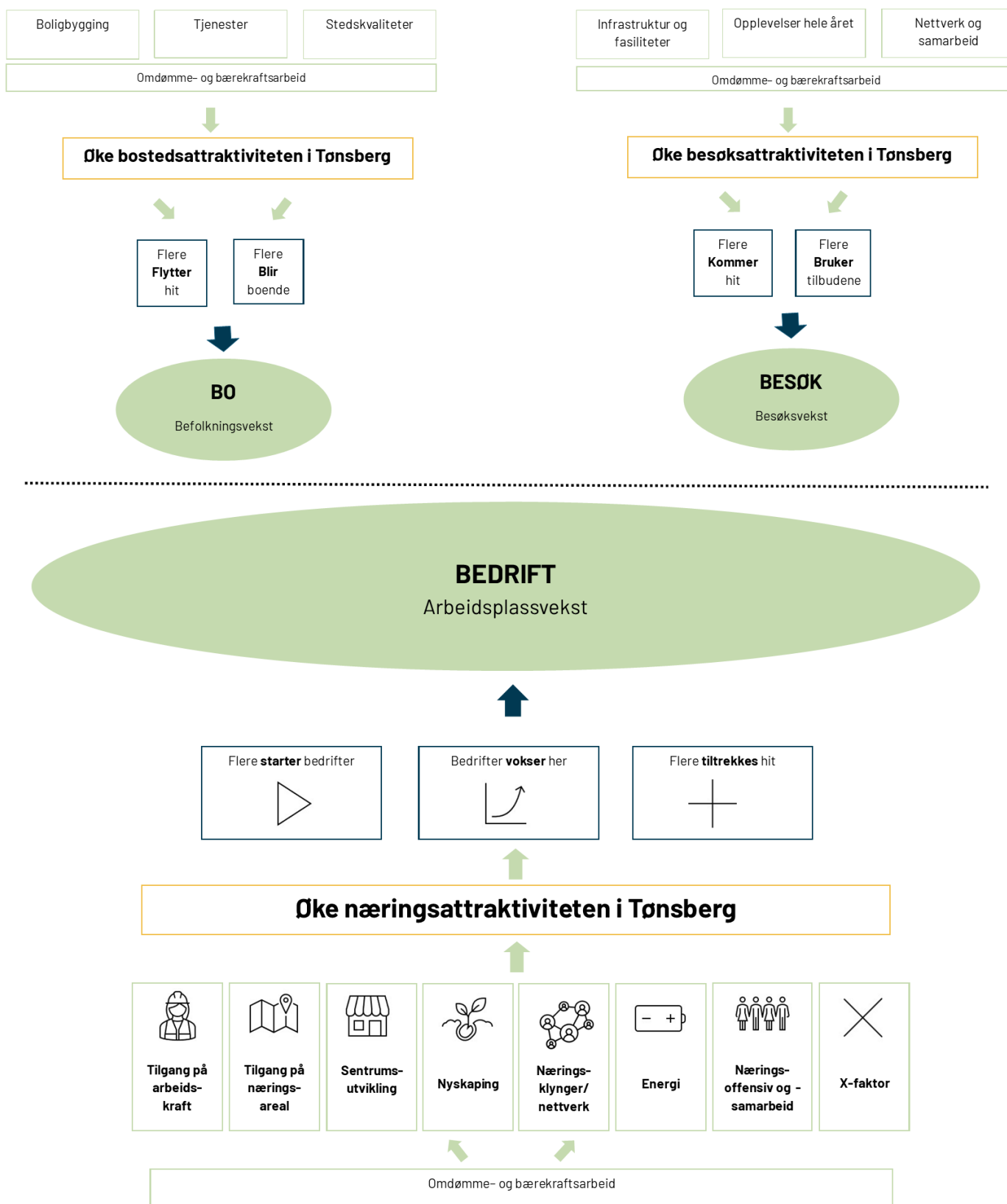
I denne planen beholder vi fokuset på å jobbe med bosteds-, besøks- og bedriftsattraktivitet. Fokuset ligger hovedsakelig på næringsattraktiviteten, og er forsterket gjennom strategiske satsningsområder.

Ut fra den posisjonen vi har i dag og de utfordringer og muligheter det pekes på, er det plukket ut åtte strategiske satsningsområder for å styrke næringsattraktiviteten, i tillegg til bosted- og besøksattraktiviteten til Tønsberg:

- Tilgang på arbeidskraft
- Tilgang på næringsareal
- Næringsklynger og -nettverk
- Næringsoffensiv og -samarbeid
- Sentrumsutvikling
- Nyskaping
- Energi
- Finne en x-faktor

Omdømmearbeid og bærekraftarbeid må ha fokus i alle strategiske områder.

MODELL FOR NÆRINGSUTVIKLING 2025-2028

Modellen viser mål og strategi for næringsvekst i Tønsberg. Modellen tar utgangspunkt i attraktivitetsmodellen som er utarbeidet av Telemarksforskning, og er bygget videre på ut fra Tønsbergs behov.

TØNSBERG
KOMMUNE

– der barn ler

1

RAMMER FOR ARBEIDET

RAMMER FOR ARBEIDET

AVGRENSNING AV PLANEN

Næringsplanen utarbeides med bakgrunn i *Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2033*, og vil ikke ta for seg endringer i areal-disponeringer eller andre forhold som går på tvers av kommuneplanen, men være konsentrert om hvordan eksisterende målsetninger og strategier skal iverksettes (Tønsberg kommune, 2023).

Mål og strategier for besøksattraktivitet er beskrevet i vedtatt besøksstrategi for Færder og Tønsberg (Tønsberg kommune, 2019).

Planen berører mange mål og virkemidler i Kommuneplanens samfunnsdel 2021-2033, blant annet:

- Tønsberg har en bærekraftig industri- og næringsutvikling.
- Skape flere og varierte arbeidsplasser slik at det er arbeid for alle med arbeidsevne.
- Klimagassutslipp innenfor Tønsberg kommune er redusert med 60 %.
- Tønsberg har en blågrønn og kompakt by- og senterutvikling med særpreg.
- I Tønsberg har vi bærekraftig matkultur og gode matvaner.

STRATEGISK HANDLINGSROM

Omfanget av arbeidet som skal gjøres er ambisiøst. Det er i dag 4,5 årsverk i næringsavdelingen, det er ikke tilstrekkelig for å kunne levere på målene alene, men en plan som dette forutsetter at det er allianser og samarbeid mellom næringslivet, og at det jobbes tverrsektorielt i kommunen. Som kommune har vi en viktig oppgave med å løfte utfordringer og muligheter, og skape fellesskap som jobber mot målene. Det er prioritert åtte strategiske satsningsområder den neste perioden. Noen av de strategiske satsningsområdene er mer omfangsrike enn andre.

KUNNSKAPSGRUNNLAG

Regionalanalyse.no (Telemarksforskning, 2024) er digitale analyser for befolknings- og næringsutvikling i Norge, og er et viktig kunnskapsgrunnlag for arbeidet med næringsutvikling. Her beskrives og analyseres utviklingen i Tønsberg med hensyn til viktige utviklingstrekk: Arbeidsplasser og sysselsetting, befolkning og demografi, næringsutvikling og attraktivitet. Rapportene leveres av Telemarksforskning, og er tilgjengelig for alle. Tønsberg kommune er en av oppdragsgiverne, og får på den måten viktig kunnskap om utviklingen i vår region.

Kunnskapsgrunnlaget som er utarbeidet av Vestfold Fylkeskommune «Kunnskap om Vestfold» (Vestfold Fylkeskommune, 2024) og «Byregnskapet for Vestfoldbyene» (Vestfold Fylkeskommune, 2024) er benyttet. I tillegg til kommunens vedtatte planverk, Statistisk sentralbyrå og ulike rapporter.

MEDVIRKNING

For god lokal næringspolitikk er det viktig med tillit mellom kommunen og næringslivet (Vareide, 2024). Samhandling, delt virkelighetsforståelse, felles mål og delt strategi mellom næringslivet, kommunen, eiendomsbesittere og investorer pekes på som sentralt for å lykkes. Med det som bakgrunn er det jobbet tett med næringslivet i utarbeidelse av denne planen gjennom følgende prosess:

Tid:	Hva:
Høsten 2023	Næringsforeningen sendte ut spørreundersøkelse til sine medlemmer. Spørreundersøkelsen ble også lagt på næringsutvikling sin Facebookside, delt i ulike nettverk, samling for nye bedrifter, karrierenettverket osv.
Vår 2024	Dialog med en rekke store og små bedrifter, samt foreninger i regionen. Inkludert presentasjon på næringsforeningens frokostmøte og dialogmøter.
24. april 2024	Orientering om prosess og foreløpige funn i undersøkelsen for utvalget for miljø, teknikk og næring (UMTN)
19. juni 2024	Workshop 1 med næringslivet, foreninger og kommunen
28. august 2024	Workshop 2 med næringslivet, foreninger og kommunen
September 2024	Forankring næringslivet
25. september 2024	Forslag legges frem for UMTN*
Oktober 2024	Høring*
20. november 2024	Planen behandles i UMTN*
25. november 2024	Planen behandles i formannskapet*
11. desember 2024	Planen behandles i kommunestyret*
	*Fremdriften kan avvike

TØNSBERG
KOMMUNE

– der barn ler

2

NÅSITUASJONEN

NÆRINGSLIVET I TØNSBERG I DAG

Kommunene kjemper om å tiltrekke seg nye innbyggere, og på den måten styrke sitt inntektsgrunnlag. Det å ha en jobb å gå til er viktig for bostedsattraktiviteten. Med et integrert arbeidsmarked og god infrastruktur er det tilgang på mange arbeidsplasser for Tønsberg sine innbyggere i egen kommune, og med korte avstander til arbeidsplasser i kommunene rundt oss.

33. 928
arbeidsplasser

7.514
bedrifter

2.654
arbeidsgivere

861
nyregistreringer

Kilde: Statistikk sentralbyrå 2023 -tall

Å ha en **jobb å gå til** er
viktig for
bostedsattraktiviteten

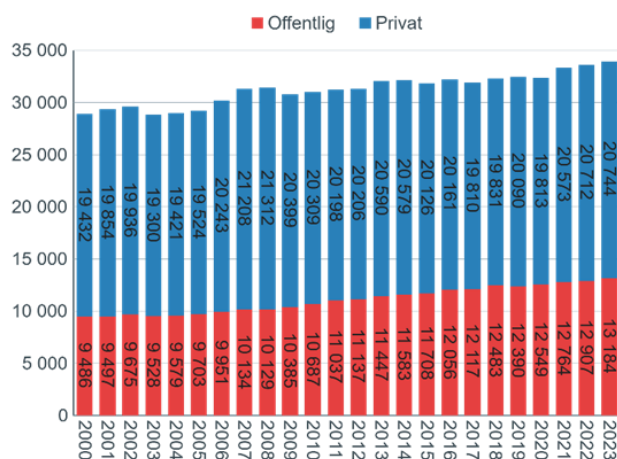
Tønsberg har et **overskudd**
av arbeidsplasser

1. DEMOGRAFI

Norge står ovenfor en utfordring når det gjelder andel av innbyggerne som er i yrkesaktiv alder. I Tønsberg er det i 1,9 personer i yrkesaktiv alder per person under 15 år og over 67 år. Vi har flest personer i yrkesaktiv alder i fylket (Vestfold Fylkeskommune, 2024). Trenden med en aldrende befolkning vil fortsette, og kampen om arbeidskraften vil tilspisse seg.

Når det gjelder utdanningsnivå i befolkningen er Tønsberg rangert som nummer 23 av de 356 kommunene i landet. Tønsberg er også en kommune der utdanningsnivået er høyere enn det arbeidsmarkedet befolkningen sogner til. Det tyder på at kommunen er attraktiv som bosted for folk med høyere utdanning (Telemarksforskning, 2024).

Regional analyse legger frem et scenario for fremtiden der antall innbyggere i arbeidsdyktig alder ikke vil øke, og det derfor ikke vil være tilstrekkelig arbeidstakere til en vesentlig vekst i antall arbeidsplasser. Dette bildet kan endres dersom næringsattraktiviteten i Tønsberg blir høy, og at nødvendig kompetanse trekkes til Tønsberg fremfor andre steder (Telemarksforskning, 2024).

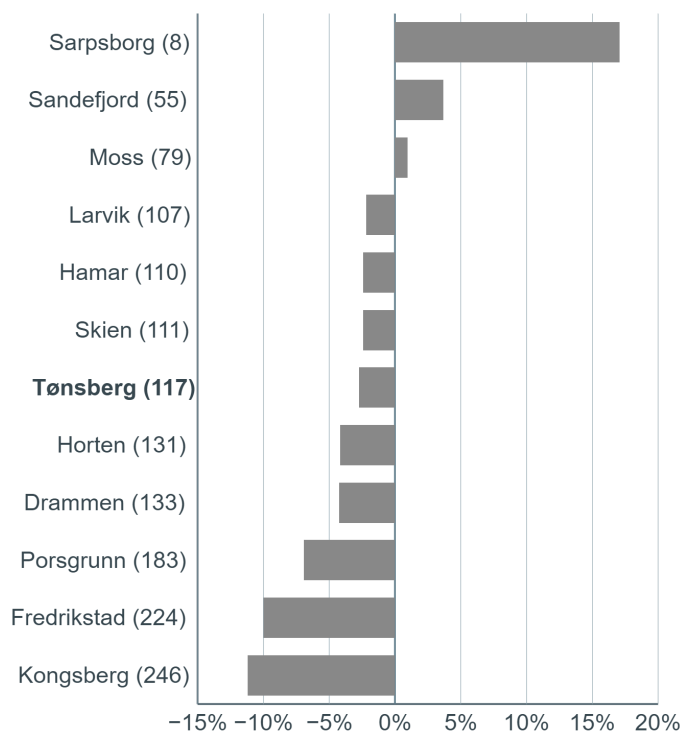

Antall arbeidsplasser i offentlig og privat sektor i Tønsberg (Telemarksforskning, 2024).

2. ARBEIDSPASSUTVIKLING

Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det totalt er 33.928 arbeidsplasser i Tønsberg kommune i 2024. Det gjør at det er et overskudd på arbeidsplasser (innpendlingskommune). Tønsberg har hatt litt lavere vekst i antall arbeidsplasser enn landsgjennomsnittet den siste tiårsperioden, og overskuddet på arbeidsplasser minker. For enkeltåret 2023 var den samlede arbeidsplassveksten ganske lik landsgjennomsnittet dette året (Telemarksforskning, 2024).

Det er verdt å merke seg at det har vært ganske sterk vekst i antall arbeidsplasser i offentlig sektor. I privat sektor har veksten vært betydelig mer beskjeden. Det var flere arbeidsplasser i næringslivet i Tønsberg i 2007 enn det var i 2023).

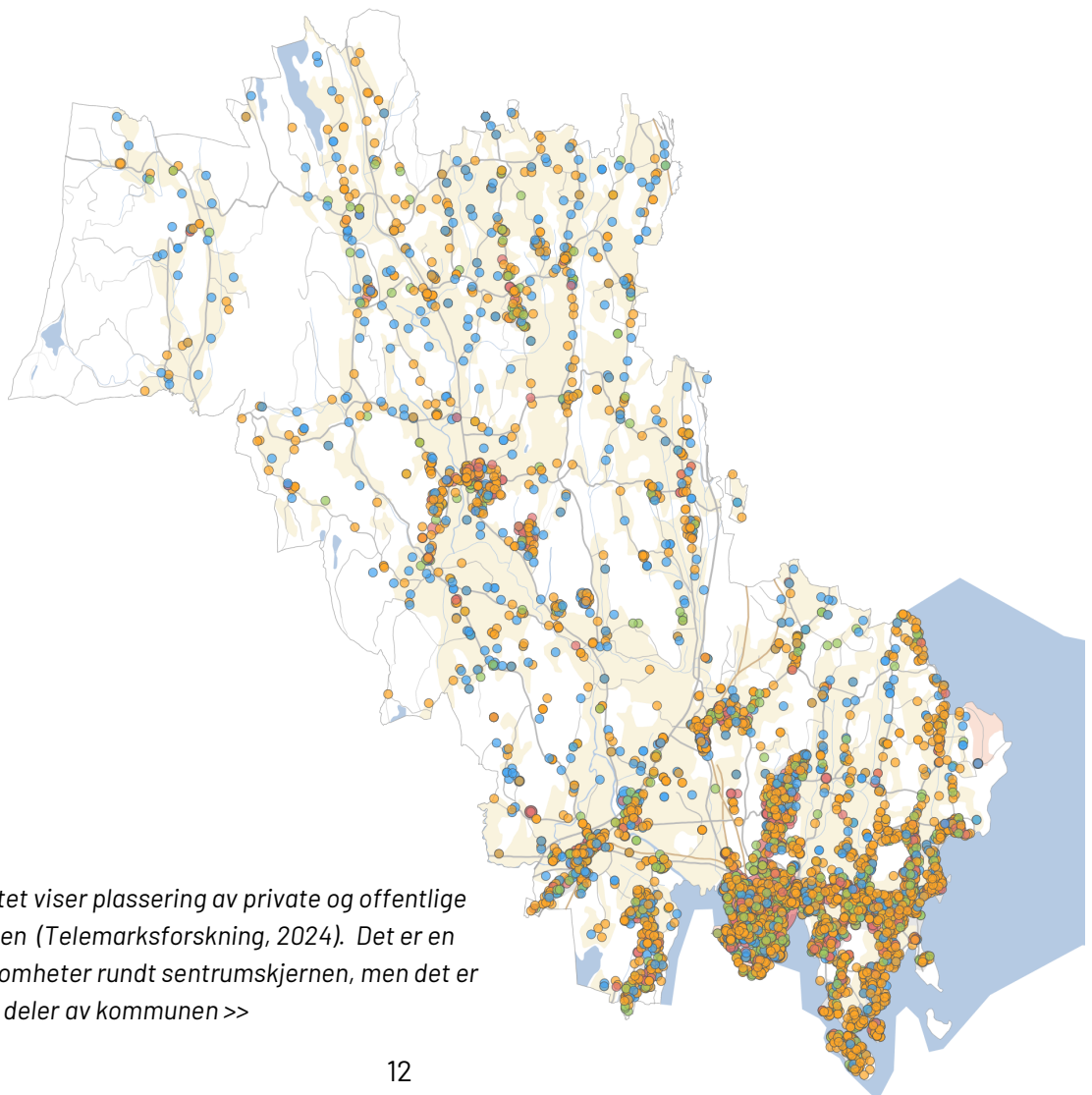
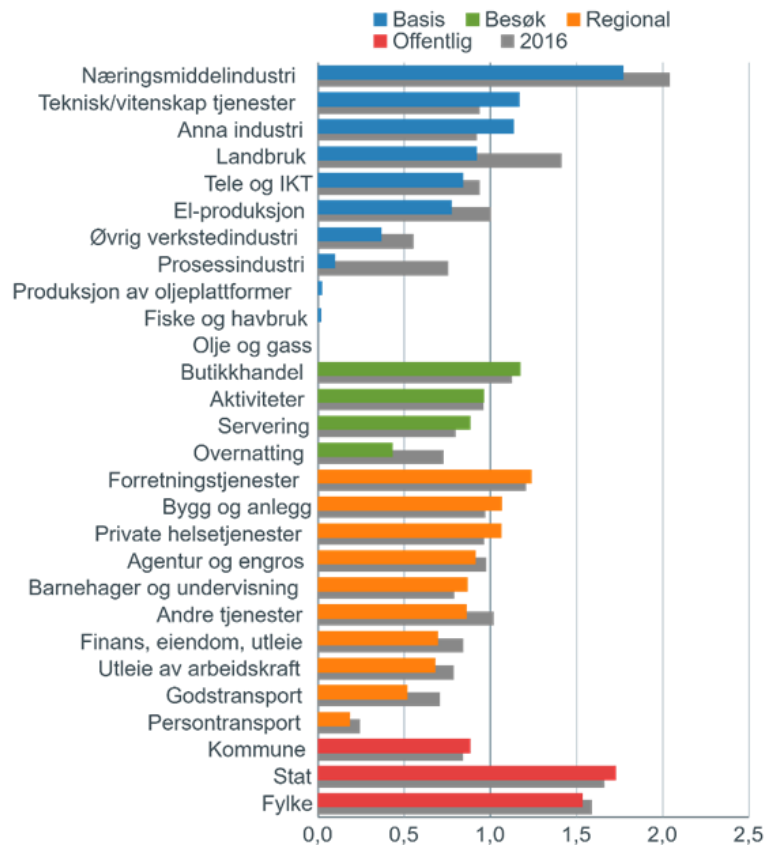

I figuren kan vi se den relative veksten i samlet antall arbeidsplasser i Tønsberg og sammenlikningskommunene i den siste tiårsperioden. Den relative veksten er forskjellen mellom veksten på stedet og veksten i Norge. Tønsberg har hatt litt lavere vekst i antall arbeidsplasser enn landsgjennomsnittet den siste tiårsperioden. (Telemarksforskning, 2024).

3. NÆRINGSSTRUKTUR

Arbeidsplassene i Tønsberg fordeler seg over 7.514 virksomheter, hvor 2.654 er registrert med en eller flere ansatte innenfor en variert bransjestruktur (Statistisk Sentralbyrå, 2023). Nortura med sine 660 ansatte er den største private arbeidsplassen. Det er overveiende små og mellomstore bedrifter. Det er en variert næringsstruktur uten noen dominerende bransjer, noe som gjør oss mindre sårbare. Det skapes relativt mange arbeidsplasser innenfor næringsmiddelindustri, forretningstjenester og butikkhandel (Telemarksforskning, 2024).

Lokaliseringskvotienter for ulike bransjer i Tønsberg i fjerde kvartal 2023 sammenliknet med 2016 (Telemarksforskning, 2024) >>

Variert næringsliv: Kartet viser plassering av private og offentlige virksomheter i kommunen (Telemarksforskning, 2024). Det er en konsentrasjon av virksomheter rundt sentrumskjernen, men det er næringsaktivitet i store deler av kommunen >>

4. PENDLING

I 2023 var det flere som pendlet inn til Tønsberg enn ut av kommunen (Statistisk Sentralbyrå, 2024). 15.934 personer pendlet inn, fortrinnsvis fra Færder, Sandefjord og Horten. Innpendlingen fra Færder og Sandefjord har blitt litt mindre enn den var i foregående tiårsperiode. Det er 12.289 arbeidstakere som pendlet ut, fortrinnsvis til Sandefjord, Oslo, Horten og Færder. Det er økende utpendling til alle disse stedene. Det har vært gjennomsnittlig arbeidsplassvekst i kommuner som det pendles til (nabovekst). (Telemarksforskning, 2024).

5. NYSKAPING

Næringsdynamikken viser viktigheten av nyskaping. I 2023 var etableringsfrekvensen i Tønsberg 13,2 prosent, litt lavere enn landet som hadde 13,5 prosent (Telemarksforskning, 2024).

Gjennom START i Vestfold veileder kommunen de som ønsker hjelp til å starte foretak. Mange av disse får hjelp til å starte små selskaper, og disse er viktige for veksten. Hele 60,2 prosent av foretakene i Tønsberg har mellom 1-4 ansatte (NHO, 2024).

På Gründerhuset Hi5 får oppstartsbedrifter i Tønsberg og Færder hjelp til å skape vekst. I 2023 hadde Gründerhuset Hi5 46 oppstartsbedrifter tilknyttet seg, og de rapporterer om at det er mange som ønsker å være tilknyttet gründerhuset i arbeidet med å starte virksomhet.

Fordi nyetableringer som oftest er små foretak betyr de lite for veksten i antall arbeidsplasser fra et år til et annet, men siden nyetableringer vokser raskere enn andre bedrifter, vil de bety mer på lengre sikt (Telemarksforskning, 2024).

Endringen i antall ansatte i de fire ulike vekstkomponentene fra 2015 til og med 2023 som prosent av antall arbeidsplasser i Tønsberg (Telemarksforskning, 2024)>>

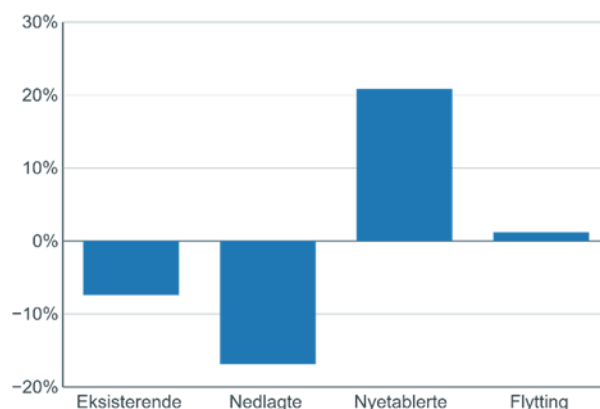
6. SYSSELSETTINGSANDEL

Tønsberg har hatt en sysselsettingsandel som har vært vekselvis høyere og lavere enn landsgjennomsnittet. I 2023 var sysselsettingsandelen i Tønsberg 68,1 prosent mens tilsvarende andel i landet var 68,5 prosent (Telemarksforskning, 2024). Tønsberg har høyest sysselsettingsandel i Vestfold (Vestfold Fylkeskommune, 2024). Når det gjelder andelen mottakere av uføretrygd i Tønsberg (10,6 %) er det i andre kvartal 2024 høyere enn snittet for Norge (10,5%), men lavere enn snittet i fylket (12,7%) (NAV, 2024). Vestfold har høyest andel uføre under 30 år i landet. Mens gjennomsnittlig andel unge uføremottakere i landet var 2,7 prosent, var den 3,9 prosent i Vestfold.

7. NÆRINGSDYNAMIKK

Det skapes vekst i arbeidsplasser når nye bedrifter starter, når de som eksisterer vokser og når bedrifter flytter sin virksomhet til kommunen.

Telemarksforskning har analysert tallene fra 2015-2023, og ser at antall ansatte i eksisterende bedriftene har falt med 7,4 prosent i perioden. Samtidig har 16,9 prosent av de ansatte (i 2015) forsvunnet som følge av at bedriftene har blitt lagt ned. Det akkumulerte vekstbidraget fra nyetablerte bedrifter har vært 20,9 prosent. Flyttingen av bedrifter ut og inn av kommunen har hatt et bidrag på +1,2 prosent. Denne dynamikken i næringslivet i Tønsberg har vært ganske lik resten av landet (Telemarksforskning, 2024).

8. NÆRINGSAREAL

Arealer til næring er av stor betydning for verdiskaping og sysselsetting. Detaljer om prinsipper for arealutnyttelse til næring beskrives i kommunens temautredning til kommuneplanens arealdel (Tønsberg kommune, 2023).

I kommuneplanens arealdel for Tønsberg kommune vedtatt 2024, er mer enn 4,6 kvadratkilometer (4655 daa avsatt til næringsformål). Ca. 600 daa er satt av til framtidig næringsformål. Eksisterende næringer holder også til i andre arealformål, f.eks. sentrumsformål, kombinerte byggeformål, m.fl.

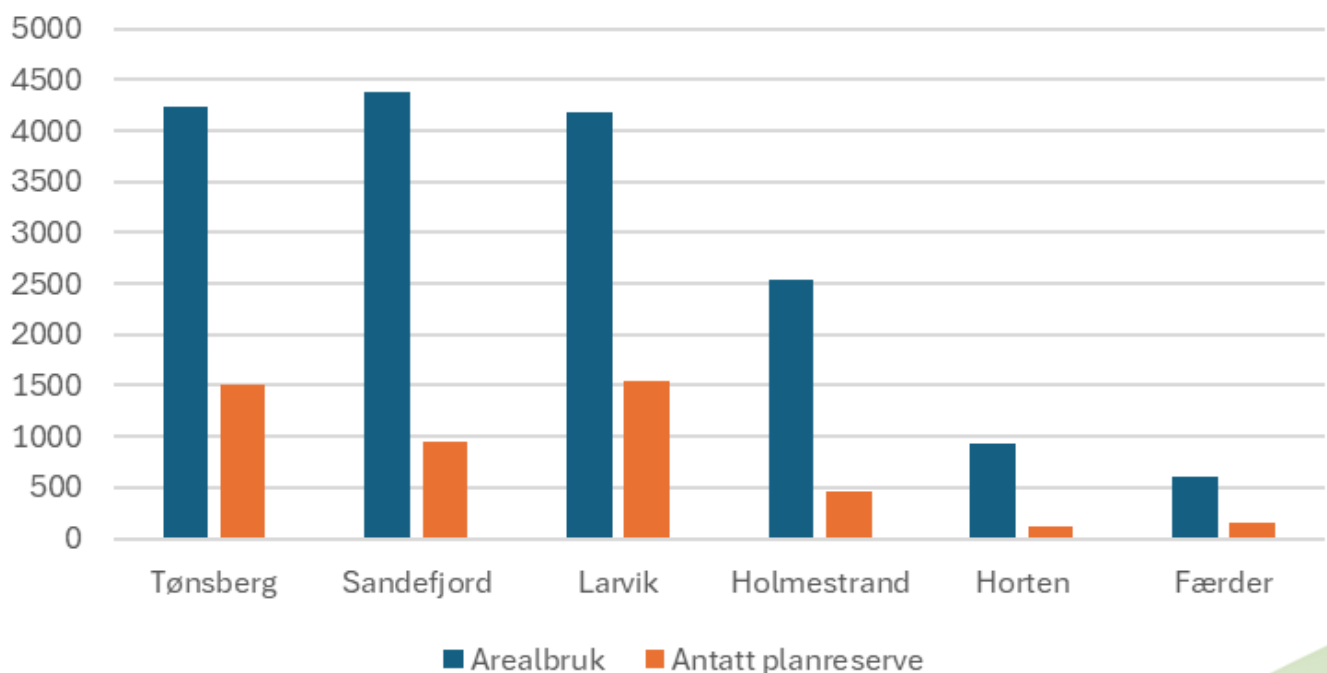
Større nye næringsområder:

- Lundteigen næringsområde (utvidet med 45 daa i siste kommuneplan).
- Linnestad næringsområde (utvidet med 105 daa i siste kommuneplan).
- Bentsrud syd næringsområde (under regulering i samarbeid med Holmestrand kommune).
- Barkåker øst (reguleringsplan vedtatt 2023).
- Gulliåsen (delvis regulert).

I tillegg er det under utarbeidelse en egen kommunedelplan for Rygg Miljøpark som vurderer behov og egnethet for nye næringsarealer i tilknytning til den regionale næringsklynga der.

Vestfold fylkeskommune har utarbeidet et arealregnskap for kommunene i fylket og identifisert hvor stor del av kommunenes næringsområde som har gjenværende utbyggingspotensiale. Den viser at Tønsberg kommune er blant kommunene i fylket med størst planresere for fremtid næringsutvikling:

Antall dekar næringsareal i Vestfold-kommunene

9. VERDISKAPNING OG PRODUKTIVITET

Det skapes mye i eksisterende bedrifter. Dersom vi ekskluderer prisfølsomme bransjer (næringer der etterspørselen av varer eller tjenester er sterkt påvirket av prisendringer. Eks. olje- og gassutvinning, el-produksjon, fiske og havbruk, prosessindustri) var den nasjonale verdiskapningsveksten 7,6 prosent i 2022. I Tønsberg var veksten i verdiskapningen 11,8 prosent dette året. Det gir en plassering på 66. plass i Norge. Næringslivet i Tønsberg hadde en vekst som var mye bedre enn forventet dette året i disse næringene, og høyere enn nabokommunene våre. For alle næringer plasseres vi på en 150. plass i landet. Det er bygg og anlegg som har høyest verdiskaping. Butikk-handel er nest størst, mens finans, eiendom og utleie er tredje størst når det gjelder verdiskaping i Tønsberg i 2022.

Verdiskapningen per ansatt viser produktiviteten. Tønsberg var rangert som nummer 56 av kommunene, og har en høy produktivitet når vi ser bort fra de prisfølsomme bransjene. Ser vi på alle bransjer er kommunen rangert som nummer 96 (Telemarksforskning, 2024).

TØNSBERG
KOMMUNE

– der barn ler

3

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

BESØK-, BOSTED- OG NÆRINGSATTRAKTIVITET

Næringsutvikling er først og fremst påvirket av omgivelsene. Geopolitikk, urbanisering, demografisk endring, klima-utfordringer, KI, strømmangel, arbeidsledighet, økonomiske ulikheter osv. er strukturelle drivkrefter som avgjør hvor bra eller dårlig det går i næringslivet, og som i liten grad kan påvirkes lokalt. Til tross for disse sterke drivkreftene har vi mulighet til å skape mer vekst enn forventet gjennom forhold som kommunen kan påvirke selv: Bosteds-, besøks- og næringsattraktiviteten (Vareide, 2024).

Attraktivitetspyramiden fra Telemarksforskning

UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Vi har mange arbeidsplasser i kommunen, og de strukturelle betingelsene for vekst har vært så gode at det var forventet at næringslivet skulle vokse raskere enn landsgjennomsnittet.

Telemarksforsknings analyse av næringsattraktiviteten beskriver hvilke forutsetninger vi har for god vekst i vår kommune med bakgrunn i forhold som bransje-sammensetning, befolkningsvekst og den nasjonale veksten. Tønsberg har hatt gode betingelser for å få høy vekst i næringslivet fordi næringsstrukturen er gunstig, og befolkningsveksten god. Den siste tiårsperioden var det en forventet vekst på 14,7 prosent. Veksten ble imidlertid bare på 6,4 prosent. Det tyder på at Tønsberg har hatt lav næringsattraktivitet i denne perioden (Telemarksforskning, 2024).

En befolkningsvekst på 1,23 prosent per år gjør oss til en av kommunene med høyest vekst i landet. Dette kan forklares i høy boligbyggingstakt. Det har vært en stor vekst i antall offentlige arbeidsplasser, vi har et overskudd på arbeidsplasser og sentraliteten gjør at det er enkelt å pendle til arbeidsplasser utenfor kommunen.

Vi har **gode forutsetninger for å styrke** Tønsbergs næringsattraktivitet

I utgangspunktet kunne vi tenkt oss at det er tilstrekkelig med god bostedsattraktivitet når vi har overskudd av arbeidsplasser og nabokommuner med god næringsattraktivitet.

Arbeidsplasser i egen kommune er blant annet viktig for å ha et inkluderende arbeidsliv, skape levende by- og bomiljøer og styrke bostedsattraktiviteten.

Overskuddet av arbeidsplasser blir borte dersom utviklingen fortsetter. En kan ikke regne med at veksten i offentlige arbeidsplasser fortsetter å vokse med samme takt i fremtiden. Og det kan bidra negativt inn på bostedsattraktiviteten dersom mange pendler ut av kommunen.

Det at vi har gode forutsetninger gjennom den sterke bostedsattraktiviteten og gunstig næringsstruktur som gjør oss mindre sårbare for konjunktursvingninger, gjør at vi har mulighet til å skape en sterk næringsattraktivitet fremover. Med det som bakgrunn analyseres muligheter og utfordringer for utvalgte strategiske områder videre i denne planen.

Overskuddet av arbeidsplasser blir **borte** dersom utviklingen fortsetter

BOSTEDSATTRAKTIVITETEN

Det er en sterk sammenheng mellom arbeidsplassvekst og nettoflytting (Vareide, 2024). De aller fleste kommuner etterstreber høy bostedsattraktivitet og vekst i innbyggertall. Det er pekt på at Tønsberg har en høy bostedsattraktivitet. Det er viktig å opprettholde denne sterke posisjonen for blant annet kommunens inntektst grunnlag, og utvikling av næringsattraktiviteten. Omdømmeundersøkelsen som ble gjennomført i 2023 viste at Tønsberg har et sterkt omdømme, og hele 47% svarer at Tønsberg er en aktuell by å flytte til / bosette seg i (Opinion, 2023). Gjennom ytterligere omdømmearbeid, bygging av boliger, gode kommunale tjenester og stedskvaliteter kan vi sørge for at flere blir boende og at flere flytter til kommunen.

BESØKSATTRAKTIVITETEN

Som Norges eldste by, og med all vår historie har vi et særpreg som vi bør dra nytte av. Besøksnæringen er i seg selv en viktig næring for Tønsberg. Vi bør jobbe for at de besøkende blir her lengre, og tar i bruk tilbudene. Besøksnæringen er også viktig for attraktiviteten. Hotell, kafeer, restauranter, opplevelser og andre tilbud som krever oppmøte er med på å synliggjøre Tønsberg. Besøkende bidrar til at innbyggerne har gode tilbud hele året. Næringslivet har god nytte av å kunne tilby kunder hotellovernatting, arrangere konferanser eller arrangere forretningsmiddager.

Besøkende bidrar til at
innbyggerne har
gode tilbud **hele året**

47% svarer at Tønsberg er en
aktuell by å **flytte til**

I tillegg til utfordringer og muligheter innen besøks- og bostedsattraktivitet trekkes det frem viktige utfordringer og muligheter som drivere for næringsattraktivitet, og som danner grunnlaget for strategiske satsningsområder og næringsarbeidet i tiden fremover >>

1. TILGANG PÅ RETT ARBEIDSKRAFT

Mangel på arbeidskraft og rett kompetanse pekes på som en utfordring nasjonalt, og er også en klar tilbakemelding fra næringslivet i undersøkelsen lokalt. Vi har et lokaliseringsfortrinn i Tønsberg som kan gi oss gode forutsetninger for å tiltrekke oss arbeidskraft. Utfordringen er at det også er lett å miste arbeidskraft til omkringliggende områder. Det er planlagt fire tog i timen til og fra Oslo. Om vi ikke står igjen på perrongen, men griper muligheten kan dette bety at tilgangen på kompetanse blir sterk i Tønsberg.

En annen utfordring er at en stor andel mennesker, og spesielt unge mennesker, står utenfor arbeidslivet. Det ligger et stort potensial i gapet mellom de som står utenfor arbeidslivet og mangelen på arbeidskraft. Det vil øke næringsattraktiviteten dersom vi klarer å skape tiltak i næringslivet for å tette dette gapet. Det ligger også et stort potensial i å skape et arbeidsliv der flere ønsker å jobbe lenge. Seniorer kan være en stor ressurs som vi kan ha store fordeler av å beholde i arbeidslivet, blant annet for å håndtere arbeidskraftsmangel.

En god oversikt over næringslivets behov kan bidra til at unge blir veiledet inn i yrker som det er behov for. Det ligger også et potensiale i et tettere samarbeid med Universitetet i Sørøst-Norge (USN) og andre utdanningsinstitusjoner. USN ligger i nabokommunen, kun 10 km fra Tønsberg. Dersom studenter ønsker å jobbe i kommunen vår under sin studietid, og kanskje bosette seg her etter endt utdanning, kan det gi oss verdifull arbeidskraft. Det kan også tilrettelegges for opplæring og kompetanseheving på arbeidsplassen.

2. TILGANG PÅ RIKTIGE NÆRINGSAREAL

Det er en sterk sammenheng mellom bostedsattraktivitet og boligbygging i en kommune (Vareide, 2024). Vi kan se det på samme måte i næringslivet. Det er etterspørsel etter arealer, men dersom det ikke tilfredsstiller næringslivets ønsker og behov velges andre alternativer. Vi har sett at bedrifter har flyttet ut av kommunen på bakgrunn av dette.

Nye kontorlokaler i sentrum er attraktive, og bidrar til tilflytting av nye bedrifter. En utstrakt bruk av hjemmekontor og større mobilitet gjør at kontorfellesskap kan bli attraktive. Flere kontorlokaler sentralt, i tråd med arealstrategien i kommuneplanen (Tønsberg kommune, 2021), vil kunne øke antall arbeidsplasser, og vil også kunne bidra til en mer levende by hele året, og dermed økt sentrumsattraktivitet.

Det finnes mange bebygde næringsområder i dag. Systematisk kartlegging av arealer sammen med grunneiere og næringsdrivende for å kartlegge om noen av disse har potensiale for utvikling innenfor eksisterende områder kan være hensiktsmessig. De nye områdene som er satt av til næring i arealplanen gir oss muligheter til å tilrettelegge for flere arbeidsplasser. Kaldnes og Jernbanetomten er spennende områder som ligger sentrumsnært. Lundteigen, Linnestad næringsområde, Bentsrud syd, Barkåker øst og Gulliåsen er områder utenfor sentrum som åpner for mer plasskrevende næring. Det skapes også attraktive næringsarealer i områdesenterne, Revetal, Tolvsrød og Sem. Terskelen for å omdisponere natur- og landbruksområder til bebyggelse har blitt hevet de senere årene. For å sikre at næringsområder får ønsket virkning, er det viktig at de utvikles i samsvar med den strategiske arealpolitikken.

Gjennom tett dialog med næringslivet vil vi få mer kunnskap om arealbehov. Vi kan synliggjøre hvilke arealer vi har tilgjengelig, og hvilke muligheter som finnes. Næringslivet er avhengig av rask omstilling når det gjelder areal, kommunen har mange hensyn som skal tas, og prosesser kan ta lenger tid enn det næringslivet forventer. Dette gapet kan minimeres for å styrke næringsattraktiviteten. Arealbehov som ikke løses innenfor de muligheter vi har i arealplanen nå bør jobbes med, og vurderes inn i ny rullering av planen.

3. NÆRINGSNETTVERK OG KLYNGER

Vi kan og bør bygge videre rundt de bransjene vi har, og øke deres konkurranseevne gjennom næringsklynger og nettverk. Det å bruke eksisterende næringsliv som fundament til vekst og tiltrekking av nye bedrifter er anbefalt, fremfor å jobbe for å tiltrekke oss helt nye bransjer. Hva som vil være bransjer i vekst fremover for Tønsberg vet vi ikke med sikkerhet.

I Tønsberg er vi sterke på blant annet matproduksjon, sirkulærøkonomi, reiseliv, helse, handel, kultur og sikkerhet, og kommunen kan ha en koordinerende rolle med å styrke disse.

4. NÆRINGSMILJØ, SAMARBEID OG OMDØMME

Det er en positiv sammenheng mellom tillitsnivået i kommunen og deres attraktivitet (Vareide, 2024). Gjennom tett samarbeid og god kommunikasjon med andre organisasjoner og foreninger som jobber med næringsutvikling kan vi skape arenaer som bidrar til et godt samspill mellom frivillige organisasjoner, næringslivet og det offentlige. Den raske omstillingstakten til næringslivet, og byråkratiseringen i kommunen krever god dialog for forståelse. Dette samspillet er videre viktig for å jobbe med bo-, besøk og næringsattraktivitet gjennom omdømmearbeid.

I Tønsberg har vi i dag et oversiktlig næringsliv og aktive organisasjoner som skaper god grobunn for dialog og samhandling på tvers.

Tillit til kommunen
kan skape **attraktivitet**

God dialog og forståelse
er viktig i samspillet
med næringslivet

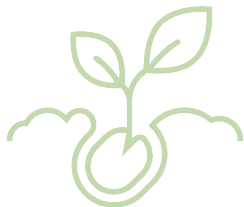
5. SENTRUMSUTVIKLING

I Tønsberg har vi et sterkt sentrum med stor verdiskapning. Et levende sentrum hvor det er godt å jobbe, bo og besøke er med på å styrke næringsattraktiviteten. Et attraktivt sentrum er viktig for handelsnæringen som er en av våre største næringer. De urbane kvalitetene er også med på å skape attraktive kontorarbeidsplasser, og et godt rekreasjonsområde. Handelsnæringen står ovenfor store endringer, og sentrumsutviklingen blir viktig for å møte disse utfordringen.

Områdesenterne Revetal, Tolvsrød og Sem har også potensiale til å skape spennende næringsliv i samspill med sentrum.

6. NYSKPING

For å stimulere til at flere skaper nye virksomheter i Tønsberg har vi mulighet til å stimulere til gründerskap på mange nivåer, og vekke nysgjerrighet allerede fra grunnskolen. Det er i dag samarbeid med Innovasjon Norge, Ungt entreprenørskap, karrierenettverket, Start i Vestfold og Gründerhuset Hi5. Gründerhuset Hi5 eier Tønsberg kommune sammen med Færder kommune.

Gjennom tett samarbeid mellom Gründerhuset Hi5 og de øvrige gründerhusene i Vestfold har det blitt skapt et investornettverk «Vestfold Investornettverk» og et vekstprogram de siste årene. Disse initiativene styrker vekstbedrifter i regionen som skal hente kapital/utvide markedet for å vokse. Dvs. at vi nå har et tilbud for oppstartsbedrifter i inkubator- og vekstfasene. Dette er samarbeid som vi har muligheter til å styrke.

7. ENERGI

Tilgangen til strøm er en av bekymringene for næringsutvikling videre. Det er nesten ikke egen kraftproduksjon i fylket, og nettkapasiteten inn til Tønsberg og fylket ellers er sprengt. Dette er utfordringer som fylkeskommunen og andre jobber med, og vi bør være tett på for å kjenne vårt næringslivs behov og bidra til gode løsninger. Sol, vind, energisparing og annen *lokalprodusert kraft kan være muligheter. Dette har vi allerede gode eksempler på i lokale bedrifter som for eksempel Revac, der solstrømmen dekker en fjerdedel av bedriftens strømbehov.*

Arbeidet med energi vil vurderes som en del av revisjonen av arealstrategien.

8. X-FAKTOR

Regional analyse peker på at kommuner som lykkes mer med næringsutvikling enn andre, er de som satser sterkere og annerledes, og de gjør det først. Vi har ikke løsningen på hva som kan være vår X-faktor i fremtiden. Vi har gode forutsetninger for å ta en posisjon innenfor en rekke områder: Opplevelsesbyen, underholdningsbyen, lokalmatsatsning, kulturbyen, helseregionen, teknologi-byen, studentbyen. Kanskje kan x-faktor være utnyttelse av flere togavganger, familiepark, vikingsatsningen, mobilitet på vann, en ekstraordinær satsning på nærings-område for bærekraft eller lignende. Næringslivet og kommunen bør sammen søke etter muligheter for utvikling.

9. BÆREKRAFT

Det er avgjørende at næringslivet jobber med bærekraft for å være en del av løsningen for vår tids store utfordring, tiltrekke seg ny arbeidskraft, for å sikre konkurransekraft og omdømme (NHO, 2024). Det er også et økende krav til bedrifter om å dokumentere bærekraftstiltak. I samspill har vi muligheter til å jobbe med tiltak for å styrke Tønsbergs kraft innenfor økonomisk -, sosial - og miljømessig bærekraft. Vi bør jobbe for å være fremoverlente, synlige og aktive, med konkret gjennomføring. Dette er i tråd med «Nasjonal rapport om kommunens rolle for en bærekraftig næringsutvikling» (BDO og Global compact network Norway, 2023). Bærekraft bør arbeides med innenfor alle strategiske satsningsområder.

Søte er de! Klimatomater fra Den Magiske Fabrikken. Her skapes det innovative løsninger.
Foto: Den Magiske Fabrikken

TØNSBERG
KOMMUNE

– der barn ler

4

MÅL, STRATEGI OG GJENNOMFØRING

MÅL, STRATEGI OG GJENNOMFØRING

Med bakgrunn i dagens næringsattraktivitet og de mulighetene som er trukket fram følger mål og strategi for næringsutviklingen i Tønsberg kommune.

Visjon:

I Tønsberg skal vi fremme varig, inkluderende og bærekraftig næringsliv, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.

Visjonen er i tråd med FNs bærekraftsmål nummer 8.

Kort sikt:

Bedre næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet enn Fredrikstad, Hamar og Drammen i 2025-2028.

Bedre besøksattraktivitet gjennom å gjøre Tønsberg og Færder til et helårlig reisemål med profesjonalitet og verdiskaping på linje med de beste i Norge.*

Lang sikt:

*Topp 3 på Østlandet** når det gjelder prosentvis vekst i tilflytting og arbeidsplasser i perioden 2025- 2033. Antall arbeidsplasser skal minimum samsvare med det behovet befolkningsveksten krever.*

Måletall for næringsattraktivitet og bostedsattraktivitet hentes fra regionalanalyse.no.

** Målet er vedtatt i felles besøksstrategi for Færder og Tønsberg (Tønsberg kommune, 2019)*

***Østlandet - Innlandet, Akershus, Oslo, Østfold, Buskerud, Vestfold og Telemark*

OM MÅLSETTINGEN:

Det er valgt en målsetning for bosteds- og næringsattraktivitet der vi sammenlikner oss med andre bykommuner rundt Oslo . På den måten vil målsetningene ikke være sensitive for strukturelle forhold som vi ikke har påvirkning på, da vi stort sett er eksponert for de samme nasjonale og globale utfordringene.

Som beskrevet i modellen for næringsutvikling for Tønsberg kommune på side 5, er bostedsattraktivitet og besøksattraktivitet viktige faktorer for å lykkes med næringsattraktiviteten. Under følger de strategiske prioriteringer for hvert av de to områdene:

BOSTEDSATTRAKTIVITET

1. Styrke samarbeidet på tvers av andre avdelinger i kommunen for å sikre gode **tjenester**: Skole, barnehage, sykehus, bydrift, kulturavdelingen etc.
2. Synliggjøre **stedskvaliteter**, og styrke Tønsbergs stolthet og identitet. Vi skal jobbe for en heiakultur og optimisme i tett samspill med omdømme- og stedsutviklingsselskapet Tønsberglivet.
3. Synliggjøre viktigheten av **arealer og boligbygging** for å vokse.
4. Jobbe med **omdømme** av Tønsberg som bostedskommune
5. *Arbeide for å få flere **studenter** til å bosette seg i studentbyen Tønsberg.*

BESØKSATTRAKTIVITET

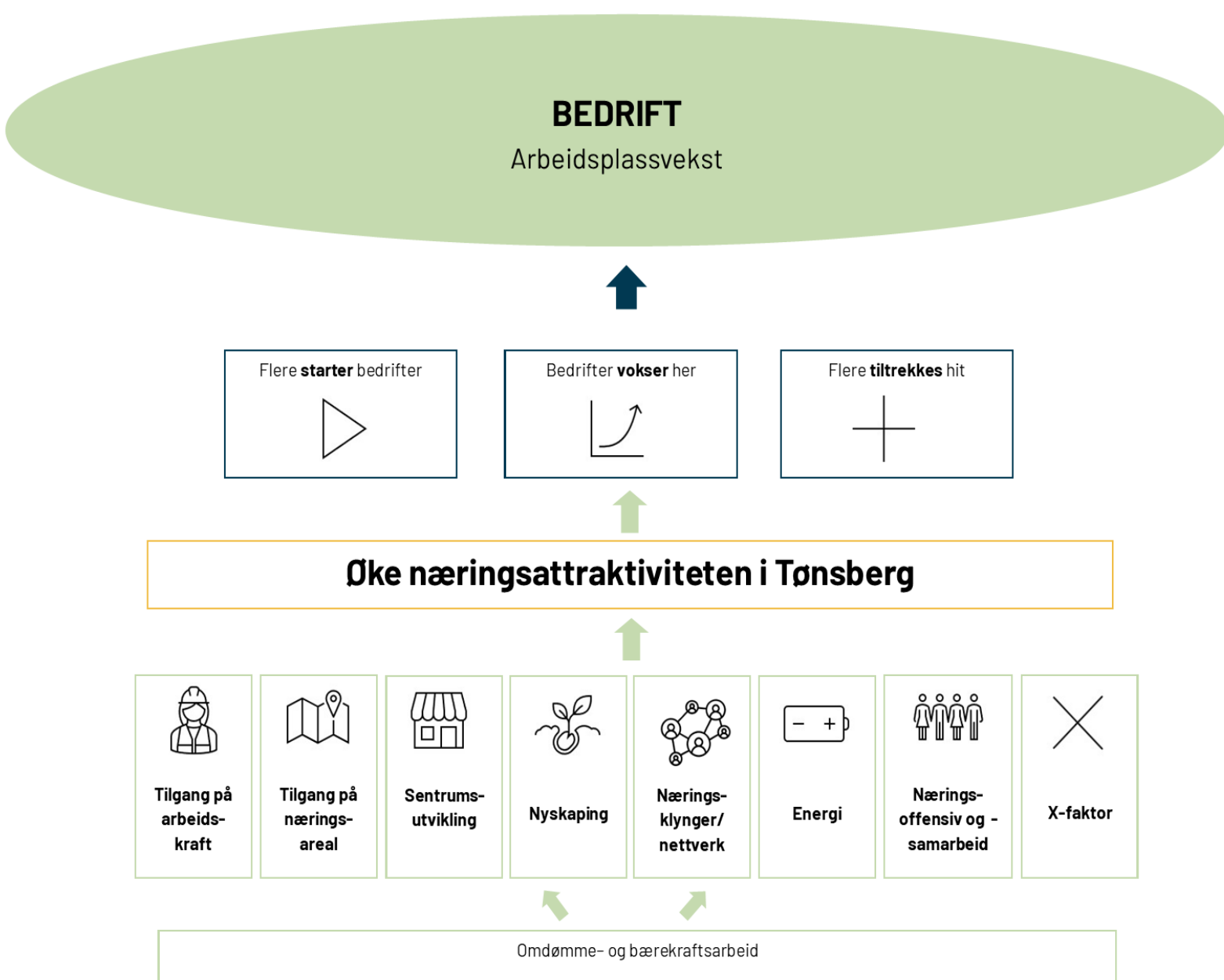

1. Bidra til produktutvikling av fellesgoder i reiselivsbransjen som f.eks. **infrastruktur og fasiliteter** som strender, turløyper etc. Vi skal jobbe for maritime ladestasjoner, og utvikle gjestehavna i Tønsberg sentrum.
2. Vi skal gjøre den mørke tiden litt lysere gjennom **opplevelser hele året**. Tønsberg skal synliggjøre historien og fremmes som kultur- og underholdningsby. Lokalmatsatningen skal videreutvikles.
3. Det skal jobbes for gode **nettverk og samarbeid** i næringen. Vi skal samarbeide med de andre Vestfold-kommunene om reiselivstjenester. Sammen skal vi se på organiseringen videre. I dag kjøpes reiselivstjenestene av Visit Vestfold.
4. Tønsberg skal gjennom Vestfold-samarbeid få merke som **bærekraftig** reisemål.
5. Det skal jobbes med **omdømme**. Gjennom å støtte større prosjekter som kan ha nasjonal og internasjonal tiltrekningskraft, f.eks arrangementer, TV-produksjoner, sportsbegivenheter, vikingsatsning. Tønsberglivet støttes av Tønsberg kommune i arbeidet med synliggjøring av Tønsberg, og styrking av Tønsbergs omdømme også som reiselivsdestinasjon.

Færder og Tønsberg har vedtatt en felles besøksstrategi for Færder og Tønsberg «*Skjærgårdsopplevelser – Fra Norges eldste by til Verdens Ende*», (Tønsberg kommune, 2019). Den beskriver mål og strategier for å styrke besøksattraktiviteten.

I dette kapittelet rettes det et særlig fokus på den delen av modellen som omfatter næringsattraktivitet og arbeidsplassvekst:

Forklaring til modellen: Modellen er utarbeidet med utgangspunkt i attraktivitetsmodellen til Telemarksforskning. Gjennom et teoretisk kunnskapsgrunnlag og kvalitativ- og kvantitativt arbeid med næringslivet er den videreutviklet og tilpasset Tønsberg kommune. Den har som formål å synliggjøre hvordan vi skal jobbe med næringsutvikling i neste periode. Den tar utgangspunkt i målet om at vi skal jobbe for å få flere arbeidsplasser i Tønsberg. Vi må få flere til å starte bedrift, flere til å vokse og vi må tiltrekke oss nye. For å lykkes i dette arbeidet må vi øke næringsattraktiviteten. Det er prioritert åtte strategiske satsningsområder den neste perioden for å styrke attraktiviteten. Omdømme- og bærekraftsarbeid skal være et gjennomgående fokus i alle områdene.

TRE STRATEGISKE MÅLGRUPPER:

STARTE

Vi skal legge til rette for at mennesker som bor i regionen har lyst til å starte virksomheter, og på den måten skape arbeidsplasser for seg selv og andre.

VOKSE

Vi skal legge til rette for at eksisterende bedrifter i kommunen har gode rammebetingelser slik at de kan drive lønnsomt, og vokse når det er hensiktsmessig. På den måten legges det til rette for å skape flere arbeidsplasser.

TILTREKKE

Det skal jobbes systematisk med å synliggjøre næringsattraktiviteten slik at flere velger å flytte eksisterende bedrift eller etablere avdelinger i Tønsberg.

Det skal jobbes med næringsattraktiviteten gjennom åtte utvalgte strategiske satsningsområder. Videre i denne planen følger de strategiske prioriteringer for hvert område. Disse er valgt ut på bakgrunn av de utfordringer og muligheter som er presentert i kapittel 3 >>

1. KOMPETANSE/ARBEIDSKRAFT

1. Tiltrekker oss kompetent arbeidskraft gjennom spennende næringsetableringer og attraktiv bokvalitet .
2. Sammen med NAV jobber vi for å tette gapet mellom de som står utenfor arbeidslivet og behovet for arbeidskraft. Velle, Smiløkka Arena, RAK, og andre arbeidsinkluderingsbedrifter er viktige i dette arbeidet.
3. Jobber for at utdanningstilbudet er i tråd med det næringen har behov for.
4. Samarbeider med Vestfold Fylkeskommune om å legge til rette for at næringslivet får presentert seg for unge mennesker gjennom arbeidsuker, utplasseringer, praksisplass osv. slik at de får en god overgang fra ungdomsskoletrinnet til videregående, og er bedre rustet til å ta valg som bidrar til at de gjennomfører videregående opplæring.
5. Utforsker løsninger som gjør at arbeidstakere i jobb kan få kompetanseheving for å møte bedriftens fremtidige behov.
6. Utforsker løsninger som gjør at flere arbeidstakere øker sin restarbeidsevne, og står i arbeid lengre.
7. Tilrettelegger og støtter virksomheter som ansetter ufaglært arbeidskraft.
8. Tilrettelegger og støtter virksomheter som gir unge mennesker mulighet til å få erfaring med arbeidslivet gjennom prosjekter som #minførstesommerjobb eller lignende.
9. Legger til rette for utenlandsk arbeidskraft i bransjer som har behov for det.
10. Styrker samarbeidet med Universitetet i Sørøst-Norge gjennom å utvikle nødvendig kompetanse i regionen. Studentprosjekter, praksisplasser, trainee-ordninger og utvikling av nye studier og forskning er eksempler på samarbeidsområder.
11. Gjør Tønsberg til «Studentbyen Tønsberg».
12. Samarbeider med fylkeskommunen og relevante kommuner om å definere regionen som en arbeidsregion. Dette fordi det er geografisk naturgitt, og fordi det på litt sikt vil styrke hele regionen gjennom å trygge og skape nye arbeidsplasser for våre innbyggere.

2. TILGANG PÅ RIKTIGE NÆRINGSAREAL

1. Kommunen som planmyndighet tilrettelegger tilstrekkelige næringsarealer som ivaretar et bredt spekter av næringsvirksomheter. Dette skal fortrinnsvis gjøres etter A-B-C prinsippene hvor areal- og transportkrevende næringer etableres utenfor sentrumsområder hvor adkomsten til E18 er god. Dette etter de omforente prinsippene i RPBA, og arealstrategien i kommuneplanen. Tilsvarende søker vi etter å plassere arbeidsintensive virksomheter i tilknytning til sentrum og eksisterende og fremtidige kollektivknutepunkter.
2. Kommunen prioriterer saksbehandling for næringslivet der mange arbeidsplasser skapes.
3. Umiddelbart starter arbeidet med de arealmulighetene som åpner seg i ny arealplan. Det skal jobbes for løsninger som er attraktive for utvikler, og som møter det behovet næringslivet ønsker seg.
4. Kommunen skal gjennom dialog med utviklere kartlegger de største eksisterende næringsarealene, og sammen med grunneiere og næringslivet se på muligheter for vekst og utvikling, med de rette elementene av attraktivitet. Vurdere muligheter for å tilby erstatningsareal .
5. Synliggjør hva vi har å by på. Gir en god oversikt over ferdig regulerte arealer .
6. Og synliggjør en god oversikt over ledige arealer under 1000 kvm for å kunne veilede lokalisering for nyetablerte og bedrifter i endring. Løsninger som Finn.no og Prospekt Tønsberg benyttes.
7. Møter behovet for gode, miljøvennlige og moderne kontorbygg. Jobber med transformasjon av eksisterende bygg. Kommunen er pådriver og kompetansebygger for energikartlegging og andre løsninger.
8. Bidrar til gode mobilitetsløsninger, som el-sykler og delebiler. Vi synliggjør næringslivets behov for kollektivtransport for å sikre god offentlig kommunikasjon til næringsområdene.
9. Vi tilrettelegger for at vår region blir det mest attraktive stedet for å etablere høykompetansearbeidsplasser i aksen Drammen – Grenland. Dette vil igjen bety strategisk utnyttelse av arealer til store kontoretableringer nær nåværende og fremtidig jernbane. Vurdere medlemskap i samarbeidsprosjektet «Osloregionen».
10. Det skal jobbes for løsninger som dekker næringslivets transportbehov av varer og personer.

3. NÆRINGSNETTVERK OG -KLYNGER

- Tønsberg kommune bistår og støtter etablering av fagnettverk. Vi kartlegger behovene for en satsning innenfor sirkulærøkonomi og sosial bærekraft, teknologi, reiseliv, helse, handel og service og sikkerhet/beredskap.
- Vi kartlegger om det er eksisterende klynger i vårt omland som vi kan delta i/ dra nytte av.

Følgende tre nettverk skal prioriteres:

1. Matproduksjon, -kultur og -opplevelser
 - Tett samarbeid med landbrukskontoret.
 - Felles omdømmeprojekt for lokalmat i Tønsberg/ Vestfold.
 - I sterkere grad definere landbruket og foredlingsindustrien som en vekstnæring med det fokuset det krever.
 - Arbeider for flere arbeidsplasser innenfor næringsmiddelindustrien. Her får landbrukskontoret en særlig rolle i å støtte opp under innovasjon og utvikling av et robust land- og skogbruk med tilhørende foredlingsindustri og kompetansebedrifter.
 - Sammen med bransjen jobber for rekruttering.
 - Utreder potensiale i den blå næringen i Tønsberg.
 - Landbrukskontoret utarbeider strategi for miljøtiltak og virkemiddelbruk, og vil bidra til å sette landbruket i stand til å møte nye krav. Landbrukskontoret og avdelingen for næringsutvikling i kommunen skal samarbeide til det beste for et miljøvennlig landbruk i kommunen.
2. Sirkulærøkonomi: Rygg miljøpark
 - Tilrettelegger for samarbeid og utvikling mellom landbruket/ næringsmiddelindustrien og aktørene på Rygg for å finne gode miljøløsninger.
 - Med fokus på næringsmiddel og jordforbedring jobbes det for nye retninger innenfor næringen, og med det flere arbeidsplasser.
 - Medvirker i utviklingen av områdeplan for miljøparken med det formål å styrke et attraktivt næringsområde for sirkulærøkonomi.
 - Er pådriver for at næringer i regionen skal bruke tjenester og produkter som bidrar til sirkulære og bærekraftige løsninger.
 - Dersom mulighetene byr seg, skal Tønsberg jobbe for å ta en nasjonal lederrolle innen sirkulær matproduksjon.
3. Kulturnæringen
 - Dialog med profesjonelle kulturaktører som bidrar til verdiskapning.
 - Samarbeider med kulturavdelingen om kulturnæringen.
 - Tilbyr kompetanseutvikling for næringsdrift innen kulturbransjen.
 - Synliggjør Tønsberg som en underholdningsby hele året.

4. NÆRINGSOFFENSIV, -SAMARBEID OG -OMDØMME

1. Samspillet mellom kommunen og næringslivet styrkes gjennom større tilgjengelighet fra kommunen. F.eks gjennom dialogarenaer, storbrukerdialog og samtaler der næringslivet, kommuneadministrasjon og/eller politikere kan møtes og diskutere felles konkrete utfordringer.
2. Tønsberg kommune prioriterer saksbehandling for næringslivet der det skapes arbeidsplasser.
3. Samarbeider tett med aktører som jobber med næringsattraktivitet.
4. Skaper gode fellesskap for næringslivet i samspill med allianser som f.eks. næringsforeningen.
5. Etablere nettverk for unge næringslivaktører.
6. Deltar aktivt i interkommunale fora og føre en offensiv innsats mot eksisterende og potensielle Vestfold-bedrifter.
7. Jobber med omdømmeprojekter som synliggjør og styrker Tønsbergs stolthet og identitet internt, og skaper kunnskap og kjennskap til hva næringslivet har å by på eksternt.
8. Tønsberg kommune skal ha tilgang til godt kunnskapsgrunnlag gjennom rapporter og undersøkelser, og tilgjengeliggjøre de for næringslivet.
9. Tønsberg kommune legger til rette for offentlig-privat samarbeid i prosjekter der det er hensiktsmessig.
10. Kommunen synliggjør gode eksempler på tiltak kommunen har iverksatt og/eller har til hensikt å iverksette som er av interesse for næringslivet. Formålet er kunnskapsoverføring.
11. Kommunen fortsetter å motivere næringslivet til sertifisering som Miljøfyrtårn, og besøker bedrifter som blir sertifisert.
12. Sammen med næringslivet kommuniserer kommunen gode tiltak innen klima og miljø, med det formål å skape et godt kunnskapsgrunnlag for næringslivet til å igangsette gode tiltak.
13. I samarbeid med næringsforeningen legges det til rette for tema «Sirkulærøkonomi i praksis» i møter med næringslivet.
14. Bruker VESAR som en faglig rådgiver og pådriver for ombruk, sirkulær matproduksjon og ressursgjenvinning både i kommunen og næringslivet.
15. Støtter opp under VESARs initiativ til en årlig ombruksuke med fokus på ombruk og reparasjoner, i samarbeid med kommuner, næringsliv, frivilligheten m.fl.
16. Bærekraftige anskaffelser skal sikre at kommunen etterspør klimakloke løsninger som svarer til ambisjonene i kommuneplanens samfunnsdel. Det bør lønne seg å investere i bærekraft og miljø. Kommunen vil gjennomgå sin vektlegging av dette i sine innkjøpsprosesser. Dette er i tråd med anskaffelsesregelverket.
17. Inkluderer studentorganisasjonene ved USN i kommunens næringsarbeid, som høringsinstans og samarbeidspartnere.

5. SENTRUMSUTVIKLING

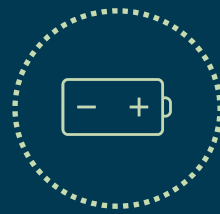
1. Samarbeider med Tønsberglivet, gårdeiere, handels- og servicenæringen om en fremtidsrettet og positiv byutvikling.
2. Fokuserer på stedstilpasning med attraktive og varige løsninger.
3. Aktiv pådriver for byutvikling, tilrettelegge for god infrastruktur. Bidra til vekst og nye aktører.
4. Legger til rette for vekst i kunnskapsintensive næringer, og servicerettede næringer i sentrum.
5. Bygger opp under besøk og opplevelser i sentrum som bidrar til aktivitet og attraktivitet.
6. Legger til rette for handels- og servicenæring i områdesenterne (Tolvsrød, Sem og Revetal). Vi jobber for at Tønsberg sentrum styrkes, samtidig som vi skaper attraktive næringsutvikling i områdesenterne.
7. Tett samarbeid med handels- og servicenæringen og deres foreninger slik at det blir mer attraktivt og lønnsomt å drive handel og service.

6. NYSKAPING

1. Tilrettelegger for at unge får kjennskap til entreprenørskap i grunnskolen og videregående opplæring.
2. Gir veiledning og kurs til bedrifter som ønsker å starte i kommunen.
3. Utvikler Gründerhuset slik at flere bedrifter med vekstpotensial og ambisjoner får hjelp og støtte.
4. Jobber sammen i regionen for innovasjonsøkosystem.
5. Bidrar til vekstprogram for å skape innovasjon i etablerte selskaper.
6. Legger til rette for gründere med gode løsninger for innovative anskaffelser .
7. Kommunen heier på, og viser oppmerksomhet til nyetablerte bedrifter med det formål å bygge relasjon.
8. Gjennom samarbeid med næringslivet og academia stimulerer vi til bærekraftig innovasjon.
9. Tilrettelegger for sosialt entreprenørskap. Vårt mål er redusert utenforskap, fast jobb og lønnsomme bedrift som drives av sosiale og bedriftsøkonomiske resultater. «*Sosialt entreprenørskap handler kort oppsummert om å utvikle og ta i bruk nyskapende og bærekraftige løsninger på sosiale og samfunnsmessige problemer*» (Regjeringen.no, 2024).
10. Tønsberg kommune synliggjør samarbeidet med USN, med det formål at næringslivet skal bli oppmerksomme på mulighetene som finnes på universitetet.

7. ENERGI

1. Dialog med næringslivet om kraftbehovet.
2. Er i tett dialog med fylkeskommunen for å sikre at næringslivets behov blir formidlet.
3. Øker bedriftenes kunnskap om solenergi til eget bruk.
4. Ser etter potensielle områder, og er tilrettelegger for fornybar energi for næringslivet.
5. Alle forslag fra næringslivet om fornybar energi møtes med nysgjerrighet og positivitet.
6. Kommunen sprer kunnskap i næringslivet om energieffektivisering og alternative energikilder, samt hvilke støtteordninger som finnes. Nettsider, næringsforeningens møter osv. kan være kanaler for dette.
7. Kommunen skal gjennom kunnskapsdeling motivere næringslivet til lokal energiproduksjon ved større næringsetableringer.

8. X-FAKTOR

Vi skal sammen med næringslivet og organisasjonslivet se etter muligheter for å finne tiltak/prosjekter som er annerledes, som vi satser på, og som vi er tidlig ute, gjerne først ute med å gjøre.

GJENOMFØRING

I likhet med øvrige virksomheter i kommunen vil det årlig utarbeides virksomhetsplaner med tilhørende budsjett. Virksomhetsplanen i næringsavdelingen og andre aktuelle virksomheter skal operasjonalisere tiltak for å nå målene i den strategiske næringsplanen.

REFERANSER

- BDO og Global compact network Norway. (2023). *Kommunene må med! Nasjonal rapport om kommunens rolle for en bærekraftig utvikling*.
- NAV. (2024, 8). *nav.no*. Hentet fra Arbeidsmarkedet. Vestfold. Juli 2024: https://www.nav.no/_/attachment/inline/527296d7-5571-4d8b-842b-cbdfebbf8af:d631f46710d0df86a467a47653016b38ce2cf3b2/Arbeidsmarkedet.%20Vestfold.%20Juli%202024.pdf
- NHO. (2024, 8 14). *NHO.no*. Hentet fra Slik kan din bedrift bli mer bærekraftig: <https://www.nho.no/tema/barekraftig-utvikling/artikler/barekraft/>
- NHO. (2024, 8). *Tall og fakta om SMB*. Hentet fra NHO.no: <https://www.nho.no/tema/sma-og-mellomstore-bedrifter/tall-og-fakta-om-smb/>
- Opinion. (2023). *Byprofil Tønsberg - En analyse av attraktivitet og tiltrekningskraft*. Opinion.
- Prospekttønsberg. (2024). *Prospekttønsberg.no*. Hentet fra <https://prospekttønsberg.no/fakta/>.
- Regjeringen. (2024). *Samarbeid om sosialt entreprenørskap*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/samarbeid-om-sosialt-entreprenorskap>
- Statistik Sentralbyrå. (2024, 8 13). *Kommunefakta*. Hentet fra Statistik Sentralbyrå: <https://www.ssb.no/kommunefakta/tonsberg>
- Telemarksforskning. (2024, 5). *Regionalanalyse*. Hentet fra regionalanalyse.no: <https://regionalanalyse.no/>
- Tønsberg kommune. (2019). *Besøksstrategi for Færder og Tønsberg*. Tønsberg kommune.
- Tønsberg kommune. (2017, 1). *Strategisk næringsplan for Re- og Tønsberg kommune*. Tønsberg kommune. Hentet fra Strategisk næringsplan: https://www.tonsberg.kommune.no/_f/p1/iac8e2cc2-109c-40d7-81e2-da4bb7bc1b30/strategisk-naringsplan-re-tonsberg.pdf
- Tønsberg kommune. (2023). *Temautredning om næringsområder, handel og bransjegliding*. Tønsberg kommune.
- Tønsberg kommune. (2024, 1). *Kommunedelplanens samfunnsdel 2021-2033*. Hentet fra Tønsberg kommune: <https://www.tonsberg.kommune.no/tjenester/by-og-stedsutvikling/kommuneplan/gjeldende-samfunnsdel-2021-2033/>
- Vareide, K. (2024). *Hvordan skape vekst?* Cappelen Damm Akademisk.
- Vestfold Fylkeskommune. (2024, 5). *Vestfoldfylke.no*. Hentet fra Kunnskap om Vestfold: <https://www.vestfoldfylke.no/no/kunnskap-om-vestfold>
- Vestfold Fylkeskommune. (2024, 7). *Vestfoldfylke.no*. Hentet fra Byregnskap for Vestfoldbyene: <https://www.vestfoldfylke.no/no/kunnskap-om-vestfold/rapporter/byregnskap-for-vestfoldbyene/>

TØNSBERG
KOMMUNE

Sammen skaper vi en **nytenkende,**
trygg og **bærekraftig** kommune

TØNSBERG
KOMMUNE

Tønsberg kommune

postmottak@tonsberg.kommune.no

Postboks 2410, 3110 Tønsberg

Telefon 33 40 60 00

www.tonsberg.kommune.no